

Oponentský posudek na diplomovou práci

Bc. Jiří Helus: Finanční gramotnost na základní škole

Diplomová práce Bc. J. Heluse je věnována problematice finanční gramotnosti (FG) na základní škole (ZŠ) a v nižších ročnících víceletého gymnázia.

V první kapitole se autor soustřeďuje na finanční gramotnost v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Podrobně analyzuje obsah předmětů na prvním i druhém stupni ZŠ, ve kterých jsou různé oblasti FG začleněny. Ze zpracování této tematiky je zřejmé, že autor prostudoval důkladně příslušné materiály a dokáže je zasvěceně prezentovat. Zajímavé je jeho doporučení rozšířit FG o problematiku podnikání OSVČ.

Ve druhé kapitole jsou analyzovány výsledky dotazníku, který autor předložil vyučujícím na druhém stupni ZŠ a na víceletých gymnáziích. Dotazník je věnován celému souboru problémů spjatých s FG (rozvržení do jednotlivých ročníků, obsah, formy výuky atd.). Podstatné je, že autor výsledky pouze nepopisuje, ale vyhodnocuje je a vytváří určité hypotézy o možných změnách, které by daný stav ve FG zlepšily. Výsledky z 2.7.2 („Co by učitelům pomohlo?“) poskytují náměty pro pracoviště, která vzdělávají budoucí učitele.

Třetí kapitola je věnována testům, které vyplňovali žáci základní školy. Opět je nutno ocenit, že autor výsledky fundovaně vyhodnocuje a uvádí podnětné návrhy pro výuku FG. V testu jsou ale některé otázky, které vyžadují jen formální odpověď a nejdou k podstatě věci. Příkladem může být otázka č. 8 (str. 48): 64,6 % žáků odpovědělo správně, co znamená zkratka RPSN. Ale vědí žáci, co je obsahem tohoto pojmu a jaký má vztah k roční úrokové sazbě? Na to by mělo být v dotazníku také místo. Z 27 otázek dotazníku, které se zabývají nejrůznějšími oblastmi FG, jsou pouze 3 z finanční matematiky. Vzhledem k významu finanční matematiky v rámci FG je to příliš málo.

Ve čtvrté kapitole autor uvádí výsledky stejného testu, který zadal tentokrát absolventům ZŠ. Polovina z nich jsou přitom absolventi vysokých škol a čtvrtina absolventů škol středních. Jde tedy o respondenty, kteří už svět financí v nějaké podobě znají, a není tedy překvapivé, že výsledky jsou lepší než u žáků ZŠ. Autor také v podstatě k jinému závěru nedospěl. Domnívám se, že tato část výzkumu žádnou hodnotu nepřináší.

Pátá, závěrečná, kapitola obsahuje celou řadu návrhů na zlepšení celkové úrovně FG. Oceňuji především rozsáhlý seznam materiálů (webové stránky, hry a soutěže, videa, učebnice a pracovní sešity) s výstižným autorovým popisem jejich obsahu. Mezi materiály je také soubor 12 řešených příkladů z finanční matematiky opatřený autorovými didaktickými komentáři. K textům příkladů mám několik připomínek:

Př. č. 8 (str. 94) je zcela formální. Každý by si měl pamatovat, kolik peněz uložil, a nepočítat tuto částku na základě znalosti zdaněného úroku.

Př. č. 9, 10 (str. 94): Daň z příjmu nelze zanedbat, neodpovídá to realitě.

Př. č. 11 (str. 95): V tomto případě nemá daň z příjmu žádný smysl. (Dlužník platí „celý úrok“).

Po stránce jazykové je práce na dobré úrovni, lze vytknout jen dvě drobnosti, které se ale vyskytují v poměrně vysoké frekvenci. Na místo „který“ užívá autor nesprávně „jaký“ (např. str. 4, 9. řádek zdola, str. 5, 20. řádek shora), vložené vedlejší věty neodděluje čárkami na obou stranách (např. str. 9, 8. řádek zdola, str. 10, 2. řádek zdola). Velice pěkně jsou zpracovány výsledky dotazníku a testu ve sloupkových i kruhových diagramech.

Práce přináší hodnotné závěry pro zvýšení úrovně výuky FG, určitým nedostatkem je menší pozornost věnovaná finanční matematice jako součásti finanční gramotnosti.

Doporučuji práci Bc. J. Heluse uznat po úspěšné obhajobě jako diplomovou práci a navrhuji hodnocení

velmi dobře.

V Praze dne 14. 6. 2021

Doc. RNDr. Oldřich Odvárko, DrSc.